

Iets over Hydrobia ulvae (Pennant) door C. Brakman.

Korten tijd geleden ontving ik het reeds lang verbeide deel van „Die Tierwelt der Nord- und Ostsee" over de Prosobranchia, bewerkt door W.E. Ankel. Eén der eerste bladzijden, die ik opsloeg, gaf de familie Hydrobiidae, een groep, waarvan meer vertegenwoordigers in de Zeeuwsche wateren voorkomen, dan er menschen in heel Europa leven. Dus even doorlezen wat er van stond: H. ulvae, Pennant: „Biotop: Schelf- und Wattenboden, mit Vorliebe auf Schlick und zwischen Beständen von Ulva". Met het eerste gedeelte kan ieder zich vereenigen, maar het laatste deel schijnt mij „een vergissing met een taai leven". Ik ben nog eens extra naar het Noordelijk Sloe gefietst, om te controleeren of ik mij wellicht vroeger vergist had, toen ik vond, dat Hydrobia ulvae Pennant en het groene bladwier Ulva lactuca L. geen gemeenschap met elkaar hadden. Deze extra controle was te meer noodig, omdat in bijna alle boeken verband tusschen onze wadslakjes en de zeesla verondersteld wordt.

Welnu, na eenige uren van studie, ben ik bevestigd in mijn overtuiging, dat zulk verband niet aanwezig is, in dien zin, dat het zou mogen vermeld worden als iets belangrijks. Op de slappe gedeelten van de slikken, die bij ebbe bloot vallen, leven in het bovenste laagje, zoo, dat men de diertjes meestal kan zien, millioenen wadslakjes. In kuiltjes en lage gedeelten van de hoogere onbegroeide slikken vinden zij hun beste levensvoorwaarden, omdat daar bij laag water eenig zeewater achterblijft. Daar vindt men de reuzen van 8 à 9 millimeter in de maanden Augustus tot October. Regelmatig verspreid over het slik leven de diertjes daar, zonder dat zichtbare wieren ook maar eenige rol in hun leven spelen. Hier en daar ligt een lap zeesla verankerd aan een Cardiumschelp. Vaak zijn daar tamelijk groote gaten in gegeten, n.l. door onze gewone alikruiken, die soms in groot aantal op de Ulva zitten. Vindt men toevallig - en dat komt vaak voor, - een blad zeesla zonder Littorina's erop, dan is er geen enkel gaatje in gegeten. Wel hangt er hier en daar een enkele Hydrobia aan, maar dat is toeval. Aan alles, wat men van de slikken op-raapt, hangen Hydrobia's. Dat de wadslakjes de Ulva zouden opzoeken, met welk doel dan ook, daarvan blijkt hoegenaamd niets. Het vermoeden ligt voor de hand, dat Pennant zijn naam Turbo ulvae heeft gekozen naar aanleiding van een verkeerde waarneming. In het Noordelijk Sloe komen prachtige bladen van de zeesla voor, soms langer dan een meter, en heel vaak vindt men er bijna geen Hydrobia's op, of soms ook geen enkele. Meer Hydrobia's vindt men op de Enteromorpha-, Chaetomorpha- en Cladophora-soorten, die in rijke variatie leven in de kuilen en kreeken der begroeide schorren. Door eigen waarneming weet ik, dat de wadslakjes van deze fijnere groenwieren wel eten, en dan bij voorkeur de fijnste vertakkingen afknagen, of althans aanvreten. Dit alles is zomerwaarneming. In den winter zijn de Hydrobia's vaak onzichtbaar. Ze zitten dan even onder de oppervlakte op dezelfde plaatsen als in den zomer, althans als

het heel koud is. De wintervogels eten ze dan bij groote hoeveelheden op. De bergeenden b.v. loopen dan langzaam over de slikken, al maaiende met hun bekken in de bovenste laag. De grootere wadslakjes zijn dan spoedig verdwenen op enkele overblijvers na, die naar het schijnt in den volgende zomer sterven. Maar dit laatste vraagt nog nadere controle!

Waar het zoeken van Chitonen (keverslakken) vaak moeite blijkt op te leveren, zal het wellicht eenige lezers interesseeren, dat deze merkwaardige diertjes vaak hun beste vindplaatsen hebben in dezelfde terreinen, waar Hydrobia ulvae talrijk voorkomt, en wel hoofdzakelijk in de kleine stroomgeulen, die het water der hoogere gedeelten bij het invallen der eb naar de diepere kreeken voeren of ook wel leven ze op den bodem der laatste. Ze zitten op ledige schelpen, (vooral aan de onderzijde daarvan), die door het stroomende water samengebracht zijn, het meest in geulen die blijven stroomen tot de vloed weer opkomt, dus niet bij voorkeur in stilstaand water of op blootvallende gedeelten, en graag op door fijne wieren groen gekleurde schelpen.